

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . „ 28—
četrt leta . . . „ 14—
en mesec . . . „ 5—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta „ „ 30—
za četrt leta „ „ 15—
za en mesec „ „ 5-50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

to po postoru in silu ter 63 mm za enkrat čkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu številka 19. Telefon številka 360. Upravništvo je na Marijinem trgu številka 8. Telefon številka 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Ali smo še vedno hlapci?

Na razvalinah razpadle Avstro-Ogrske so nastale nove države. Še valovi vihar, ki je razkrojil trhle sile razpadajoče monarhije, preko širnih poljan in onemogoča ustalitev novim tvorbam v čvrste organizme z določenimi oblikami. Mejniki med novonastalimi državami še niso postavljeni. Onjih odloča mirovna konferenca. Na izraz ljudske volje ni misliti, kajti zavezniki so priznali, da se bodo ozirali predvsem na zgodovinske pravice in splošne gospodarske interese. K temu pride še famozna londonska pogodba, ki priznava Italijanom pravice do naših najdražjih pokrajin. Brez vpliva na mirovno konferenco pa ne bo ostalo današnje posestno stanje, ki tvori začasne meje med posameznimi državami. Čehom se je mudilo, potisniti te meje kolikor mogoče izven svojega interesnega ozemlja. Pri nas smo ta trenutek zamudili z vaško politiko in omahovanjem. Težko je res hlapcu, dvigniti roko proti svojemu bivšemu gospodarju, in zahtevati od njega to, kar mu gre. Bili smo prelahkoverni in smo verovali, da je ob prevratu zavlada v nemškem narodu duh pravičnosti in poštenja.

Nemci so najbližji dediči Avstrije. Kot bivši nositelji protislovenskega režima v Avstriji, se tudi po dnevih razsula in v času, ko so vse stranke sosednjih narodov iskale novo orientacijo v svojem strankinem delovanju in stremeljenju, niso mogli otresti absolutističnih teženj napram svojim sosedom. Njihove bedaste zahteve po priklapljenju nemških manjšin v Korošču in v spodnještajerskih mestih k Nemški Avstriji, so pokazale, da jih ni iztrežil poraz, ki ga je doživela njihova državna politika v Avstriji in da imamo računati z nevarnim nasprotnikom mlade jugoslovanske države. Sodimo, da naši politiki tega dejstva niso dosti uvaževali, kajti sicer bi se dalo preprečiti to, kar nas je zadelo na Koroškem.

Nemci se sklicujejo na narodnostni princip in zgodovinsko pravo. Mi jim radi priznamo oboje, toda pre-

pričani naj bodo, da bi pravičen zgodovinar potegnil mejo tik pod Gradcem in daleč severno od Celovca. O tem smo na jasem, toda kaj naj poročemo Italijanom, ki so — proti vsem človeškim in prirodnim zakonom, vdrl v času našega osvobođenja globoko v naše nezavarovano ozemlje in uveljavili na njem pohlepni imperializem laži — zmagovalca? Proti tej grozni krivici smo protestirali pred vsem svetom, Italijani pa so še vedno v naših pokrajinah. Po dosedanjih skušnjah lahko sklepamo, da se ne smemo zanašati na pomoč od zunaj. Le z lastnimi silami bomo uspešno uveljavili naše pravice in naše težnje. Ker smo Slovenci v tem boju najbolj interesirani, biti mora naše mesto vedno v prvih vrstah, ker le potem smemo računati na izdatno pomoč celega naroda. To se pravi, napeti moramo vse naše sile in v samobrambi s strogo doslednostjo iztrebiti in odstraniti vse, kar ovira naš razvoj in kvari naš ugled. Tudi malenkostnih napak ne smemo prezreti. Preizkušnja na Koroškem nam bodi v svarilo in pouk! Za nasprotnika velja princip „milo za drago!“ Dnevno čitamo o dokazih popustljivosti napram „našim“ Nemcem. Povdariti treba, da za Nemce, ki niso jugoslovanski državljani, ni mesta v naši kraljevini. Kontrola pa treba tudi nad onimi, ki ostanejo tu. Le pogledimo Nemce, kako postopajo z Jugoslovani v svojem ozemlju. Brezobzirni so do skrajnosti, a napadajo nas celo tostran demarkacijske črte.

Kako malo narodnega ponosa čutimo v sebi, naj pokaže izmed mnogih naslednjih slučajev. Naša vojna uprava izplačuje še vedno doklade za hrabrostne svetinje, priborjene za čine hrabrosti v avstrijski armadi v bojih proti Srbiji in njenih zaveznic. Ali si morete misliti večje ironije? Človek bi se pogreznil od sramu pred takim jugoslovanstvom v zemljo. Ta vnebovpijoča naredba ne goji hrabrosti v jugoslovanski armadi, kajti vojaki se je sramujejo in protestirajo proti njej. Kdor je bil hraber v avstrijski armadi, ta ni mogel biti dober in zaveden Jugoslovan, in Jugoslavija

ga vendar ne more nagraditi za čine, ki so bili naperjeni proti njej. Zavedni Jugoslovani niso marali v boj za imperijalizem centralnih držav; ako so pa bili prisiljeni k temu, so se skrivali po frontah in bežali na nasprotno stran. Le-ti se danes zapostavljajo za prvimi. Zato pa proč z avstrijsko hrabrostjo! Proč tudi z ono gospodo, ki izdaja take žaljive naredbe. Davkoplačevalci protestiramo proti takšni uporabi državnega denarja. Zakaj pa ne gojite jugoslovanske hrabrosti? Pred nekaj dnevi, ko so se pripeljali naši vojaki iz nemškega ujetništva na Jesenice, smo bili priče prizoru, ki bi moral pretresti sleherno srce. Starka je pričakovala sina, ki je tudi prihajal iz ujetništva. Vlak prispe in obstane, sin opazi svojo mater na peronu in ji hiti nasproti. Pa si predstavite materino bol, ko zagleda sina pred seboj vsega shujšanega, razcapanega in brez — leve roke, ki jo je bil revež izgubil v bojih z Nemci na Koroškem. Kaj naj počne sedaj, siromak? Bil je vojak — prostovoljec, in se je boril z mladeniško navdušenostjo za mlado kraljevino SHS. Ali se je kdo spomnil nanj in na sto drugih, ki so prišli z njim iz ujetništva, bedni, lačni, in raztrgani? Kje je nagrada in priznanje njihovi hrabrosti? Porabite denar, ki ga izplačujete za avstrijsko hrabrost, za jugoslovansko hrabrost, in zagotavljam vas, da bo narod cenil ta čin.

Dotlej pa, dokler ne očistimo ozračja v Jugoslaviji od hlapčevskih razmer in navad, bo naša odporna sila napram tujcu slaba in pasivna.

J. J.

Preganjana, ker izpovedala resnico pred ameriško komisijo.

Iz Velikovca nam pišejo: Te dni je dospela semkaj iz nemškega ujetništva v Celovcu gđ. Marica Ribasso iz Grebinja, ki so jo vrgli v ječo zato, ker je povprašana po ameriški komisiji, izpovedala isti resnico o narodnostnem značaju okraja Grebinj.

Oslabljen vsled gladi, nam je, še v večnem strahu vsled grozovitosti nemških tolpe, trepetaje pripovedovala tako le:

„Nakrat je bila raznešena novica, da pride ameriška komisija tudi v naš Grebinj, da se informira o narodnosti tukajšnjega prebivalstva. Komisija se je pripeljala 6. februarja popoldne v naš trg. Posebnih deputacij ni sprejemala, temveč je izpraševala ljudi, ki so prihajali po cesti. Tudi jaz sem v svoji radovednosti gledala skozi okno naše hiše. Da bi ne storila tega. Nesreča je hotela, da so se ustavili tudi pred menoj in me vprašali, kakı jeziki se govore v Grebinju. Odgovorila sem, da se tu govori slovenski in nemški. Nato se je komisija odpeljala. Komaj po preteku četrte ure pridrvele so med silnim hajlanjem in kričanjem nemškutarske tolpe, moški in ženske v trgovino našega rojaka trgovca g. Ručigaja, kjer so se prav boljševisko obnašali in pretepli gospo Ručigajevo, 2 hčerki in sina. Po končanem delu navalili so se na našo hišo. V strahu sem zbežala v podstrežje in se zaklenila. Prehitro so me izsledili in vlomili. Nastopile so večinoma ženske, oborožene s kolci in grabljama. Pobili so me na tla in pretepali kakor snop. Tepili so me oni, ki niso bili oboroženi, tudi s pestmi, mi ruvali lase in me opljuvali. Zdelo se mi je, da je konec mojega življenja. Gotovo bi me ubili, da me ni rešila moja mati in pa 2 vojaka, ki jima je bilo že preveč tega „špasa“. Desna stran telesa mi je bila 10 dni vsa črna, da se nisem mogla niti premakniti, desno oko je bilo v nevarnosti, da oslepi. Mati in še ena prijateljica prenesli ste me v sobo, kjer ste me z omakanjem počasi privedle k zavesti. Došel je nato štacijski poveljnik poročnik Vinesi in rekel, da naj spravim svoje stvari in da grem v Vošperk. Pripravila ozir. pripravili so me na križevno pot. Čez 1 uro so me popeljali v domačo občinsko ječo, kjer sem bila 3 dni, brez vsake hrane in človeških potrebščin. Po 3 dneh me je neki narednik „triumfalno“ z vse mogočnimi psovkami ljubeznivih domačinov odgnal v Vo-

VLADIMIR LEVSTIK.

39. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Premislil!« je dejal grof z galantnim nasmeškom. »Ne verjamem; predobro je tukaj biti. In končno brez trdnega selišča ni lastnega ognjišča. Naveličan sem romanja križemsvet; moj resni namen je, da se oženim, kakor hitro najdem pripravno družico...«

Te besede so udarile v družbo kakor električna iskra; Nina je potemnela do las, Fabina se je zdrznil od ljubosumnosti; grof je čutil, da se ni mogel spretneje zasidрати v načrte svojih ljudi.

»Pa tudi če ne bi ostal,« je povzel z ravnodušnim glasom, »so ti izdatki lapalije; nekako je treba denar spraviti med svet... Jaz trošim z užitkom in veseljem, zakaj bogastvo je breme, ako mu človek ne zna krotiti rasti; mari ne gospoda?« se je obrnil k mlajši trojici.

»Vsekako, gospod grof,« je pritrdil Egon; oficirja sta opazila z zavistjo, kako spretno že ponasljava. »V tej stvari sem čisto vaših misli.«

Smučiklas je ošinil naslednika z grenkim pogledom. »Slišal sem,« je preskočil gost, »da so nedaleč od mesta pokrajine — mda, kakor v Švici: gore, in tako dalje?«

»Mi imamo vilo tam,« se je pohvalil Egon. »Če vas zanima tistih pet krtin — koliko časa vozi vlak do Bleda, papa?«

»Ah, z vlakom je tako pusto!« Grof se je stresel od gole misli. »Morda me spremite enkrat v avtomobilu? Se pravi, najprej ga moram kupiti; ali so v mestu zastopstva dobrih znamk?«

»Čemu kupovati!« je vzkliknil Smučiklas vesel priložnosti, da se prislini. »Jaz imam dva; lanski vam bo gotovo ugajal — kaj praviš, Egon? Rabite ga, kolikor vam drago, vsaj za prvi čas.«

Grof je bil kar v zadregi od tolike ljubeznivosti: saj ni prišel izkorisčat dobrih ljudi! Svoj živ dan si ne bi mogel odpustiti... Ali bal se je užaliti Smučiklasa, ki ni odnehal; in končno je res priznal, da bi mu bilo ustreženo, zlasti odkraja, dokler ne dobi sam svojega voza.

»Če smem verjeti, da se ne prikrajšate prehu do!« je podčrtal nazadnje.

»I kje?« je vzkliknil doktor. »Saj pravim, da imam dva; in vobče, mi se ne vozimo dosti.«

»Pa tudi šoferja nimamo zdaj,« je bleknila žena.

»Pred tednom dni smo ga spodili,«

»Moj šofer in zamorec prideta,« je omenil grof.

»Vsak hip se ju nađejam.«

»Kaj, tudi zamorca imate?« se je zavzela Nina.

»Čistokrvnega Senegalca; rjav je kakor pražena kava in divji ko panter. Ali vi, gospodična, se ga ne plašite; ugajal vam bo.«

Iz Senegalca je postal Othello; razgovor je preskočil na gledišče,

»Videl sem hram vaših muz,« je povedal gost. »Kakor slišim, igrajo prekrasno; gotovo imate v vašem mestu bogato kulturno življenje?«

»Nu da,« se je namrdnil Pohlun, ki je že dolgo čakal vode na svoja kolesa. »Kulturno življenje — naj bo; ali kmetsko, zarobljeno, prav nič finejšega.«

»Vsak kraj se ne more pohvaliti s pariško ali newyorško opero,« je menil von Künnigsbruch. »Ah, to bi si morale dame ogledati!« Vse dame so zavile oči v znak hrepenenja. »Zanimalo bi me spoznati vaše umetnike in literate; v teh krogih se čutim kakor doma.«

»Za božjo voljo!« Profesor je sklenil roke. »Naši umetniki in poetje se valjajo po beznicah; to niso fini gospodje kakor v Parizu. In sploh, saj nimamo pokazati ničesar velikega in posvetnega.«

»Se pravi, Prešerna —« je vrnil koneprijent Fabina, ki mu je prihajalo vroče od te ponižnosti. »France Prešeren je vseskozi velik pesnik.«

»Prešeren — da?« Grof je položil prst na čelo. »Ime mi zveni tako znano... Stavim, da sem že slišal o njem; nemara sva se srečala v Biarritz. Dajte, dragi profesor, predstavite me gospodu Prešernu; jaz obožavam vse velike ljudi.«

»Prešeren je zdavnaj umrl,« se je oglasil poročnik, da bi pokazal svoje znanje. »Najmanj deset let bo tega... In v Biarritz ni zahajal: enkrat je prišel do Kranja, pa se je tam zapil.«

(Dalje.)

šperk. Tu me je prav osorno sprejel stotnik Skalka, češ, da sem izpovedala neresnico pred ameriško komisijo in da sem po vsej Koroški že znana kot „Hetzerin“. Spet so me vrgli v najzadnjo ječo za zločince, kjer sem prebela 3 dni. Enako usodo je delil z mano gospod župnik iz Vobre in še neki drug civilist, kot „veleizdajalci“. Tretji dan prepeljali so nas z avtom v Celovec, kjer so nas vrgli v ječe Jezuitske vojašnice. Tu sem dobila tovarišico, neko gospodično iz Velikovca, tudi „veleizdajalko“. Ječa — podzemeljska jama, umazana, polna golazni, z nekaj gnile slame, brez najpotrebnejših priprav za človeške potrebščine. Hrana v toliko, da sva se držale pri življenju. In to življenje je trajalo celih 17 dni, da, večnost. Znano vam bo, da v nemški Koroški niso več urejene razmere, da vlada nekaj boljševe. Tu pa tam ujemajo oblasti, če smem tako reči, najbolj zrele, največje zločince in jih vtaknejo pod ključ, dokler jim spet ne uidejo ali jih „rešijo“ njihovi bratci. Tretji dan mojega bivanja v tej podzemeljski jami privlekli so eno gručo takih zločincev in jih dali v našo luknjo, češ, da nam bo vsaj „kratek čas“. Komaj so čakali kakor zverine na svoj „človeški plen“. Tako daleč je došla koroška nemška morala. Pritožila sem se, toda vse moje pritožbe in prošnje so bile zaman. V zadnjem obupu in v mrzličnem joku usmilil se me je slednjič neki poročnik ter odstranil svoje fante od naju 2 devotk. Sedemnajsti dan mi je rekel poveljnik jetnišnice, brez vsakega zaslivanja, da sem svobodna.

Tako gdč. Ribasso.

Ne bilo bi slabo, če bi se ameriška komisija pobrigala tudi za te žrtve, ki niso ničesar drugega zagrešile, kakor da so pošteno in po svoji vesti odkritosrčno le odgovarjale na vprašanja ameriške komisije. Bil bi tudi že skrajni čas, da bi določili demarkacijsko črto.

Jugoslovansko - italijanski spor.

Italijanska strahopetnost, hvaležnost in nesramnost

Ji Znano je, da so se februarja lanskega leta uprli jugoslovanski mornarji v Boki Kotorski. Uporni mornarji so takoj zaprosili brezlično ententno brodovje za pomoč. Ker je bila italijanska mornarica v neposredni bližini, bi bila prišla prav lahko pravočasno na pomoč. Toda Italijani v svoji znani strahopetnosti niso ukrenili ničesar, tako, da je prišla mornarica iz Pule in so se morali uporni mornarji udati. Voditelji so bili postreljeni, a mnogo drugih mornarjev obsojenih v 10—20 letno ječo.

Zagrebske „Novosti“ priobčujejo sedaj razgovor z voditeljem Kotorskega upora Ant. Sezanom, kateremu se je posrečilo, da je pobegnil v Italijo. Hotel je pridobiti merodajne italijanske kroge za akcijo proti avstro-ogrski mornarici, a vse zaman. V zahvalo za dragocene podatke, ki jim jih je prinesel, so Italijani Sezana najprvo zaprli in potem utaknili v ujetniški tabor.

Toda Italijani se niso hoteli poslužiti v svojo korist podatkov, ki jim jih je prinesel Sezan in niso upoštevali njegovih nasvetov, deloma vsled svoje znane strahopetnosti in deloma, ker niso hoteli svetlo pokazati, da so Jugoslovani nasprotniki Avstrije, da bi mogli s tem večjo pravico zahtevati kraje, ki niso njihovi. Gospod Sezan navaja sledeče usluge, ki so jih naredili Jugoslovani Italijanom:

1. Iz Kotora je pobegnil v Italijo Sezan, kjer jim je vse javil ter zahteval v imenu Jugoslovancev pomoč.

2. Oktobra 1917 je pobegnili v Italijo torpedovka št. 11 z istim imenom.

3. S Korčule so pobegli v Italijo z isto mislijo Farič in tovariši.

4. Iz Visa so pobegnili Junio, dr. Stefan, Žun in drugi zopet z isto mislijo. Vzlic vsem tem jasnim in neizpodbitnim dokazom, kake vrste Avstrijani smo bili Jugoslovani, imajo Italijani drzno čelo, da opravičujejo

svojo banditsko grabežljivost po naši zemlji z našim avstrijanstvom. In vendar je neizpodbitna resnica, da bi bila ravno vsled uslug, ki so jih Jugoslovani neprestano delali italijanski mornarici in armadi, vojna končala vsaj dve leti prej nego je končala, ako bi bi na mestu Italijanov bila katerakoli druga armada ali mornarica. Sedaj ko so Jugoslovani razbili avstrijsko mornarico in armado, pa prihajajo ti širokoustni strahopetci ter zahtevajo poleg bogatega in nezaslužnega plena tudi naše dežele.

Toda ne bo nič!

Italijani, sinji strahopetci, ne razumejo in ne znajo, kaj je to hrabrost in strahopetnost, zaključuje Sezan svoja izvajanja v „Novostih“. Oni znajo samo bežati. Ah, ako se kdaj pograbimo z njimi, poznamo njih strahopetnost in bojazen, a naše junštvo in hrabrost. Eh, ko se pograbimo, to bo beg preko Tilmenta, še z aeroplani jih ne bomo mogli dohiteti, tako bodo bežale te sinje kukavice (strahopetci).

Jugoslavija.

Narodno predstavništvo in grupacija strank.

j Belgrad, 5. marca. (Izv. por.) Strankarske razmere se še vedno niso izčistile, posebno kar se tiče političnih strank iz Srbije. Vsled slabih prometnih razmer velik del srbskih poslancev ni mogel priti v Belgrad, posebno še, ker so se vršile ponekod še le te dni volitve v narodno predstavništvo. Macedonija sploh še ni poslala svojih zastopnikov.

Začasna ureditev finančnih poverjeništev.

j Belgrad, 4. marca. (JDU.) Ministrski svet je izdal naredbo o začasni ureditvi finančnih poverjeništev. Določenih je pet poverjeništev in sicer: v Ljubljani za Slovenijo in Istro, v Zadru za Dalmacijo, v Zagrebu za Hrvatsko, Slavonijo in Medžimurje, v Sarajevu za Bosno in Hercegovino, ter v Somboru za Banat, Bačko in Baranjo.

Dovolitev izvažanja srbskega denarja iz Srbije v vse kraljestvo.

j Belgrad, 4. marca. (JDU.) Z ozirom na trgovski promet, je finančni minister odredil, da je od sedaj dovoljeno izvažati srbski denar in denarne nakaznice srbske narodne banke iz ožjega ozemlja kraljevine Srbije v vse kraljestvo SHS. Naredba o prepovedi izvoza srbskega denarja preko mej kraljestva SHS ostane tudi nadalje v veljavi.

Pod italijanskim jarmom.

Italijani na Hrvatskem.

pi LDU. Reka, 5. marca. (JDU.) Pod italijansko okupacijsko oblast spadajo razen Sušaka še občine Jelenje, Grobnik, Gornik in Čavle.

Italijani jemljejo jugoslovanskim obrtnikom koncesije.

pi LDU. Reka, 5. marca. (JDU.) Italijanski Consiglio Nazionale je iznašel nov način zatiranja jugoslovanskega prebivalstva. V strahu, da bi se v primeru ljudskega glasovanja večina prebivalstva vendarle ne izrekla za Italijo, dela sistematično na to, da kolikor mogoče zmanjša število Jugoslovancev. Začeli so jemati jugoslovanskim obrtnikom koncesije. V zadnjih dneh so na ta način odvzeli koncesije 170 Jugoslovancev na Reki in okolici. Pričakuje se, da se bodo perskucije še nadaljevale.

Političen pregled.

p Upravičen glas opozicije. Kakor znano, je naš minister za notranje zadeve izdal dve naredbi, ki prepovedujeta osebni promet z Nemško Avstrijo, Madžarsko in s sovražnim inozemstvom ter uvoz in razpečevanje časopisov iz sovražnega ino-

zemstva. Ker bi se morali vsi potni listi izdajati edinole v Belgradu, je s tem vsako potovanje in naj bo še tako nujno, otežkočeno ali pa sploh onemogočeno. Ta naredba bi morala veljati tudi v Sloveniji, ker imamo vendar skupnega notranjega ministra. Tako bi moral vsak, ki bi hotel potovati n. pr. iz Maribora v Gradec, prositi najprej v Belgradu za „propustnico“. Da je na ta način vsak promet onemogočen, ni treba poudarjati. V praksi je seveda drugače. Proti take vrste centralizmu je treba pač primerno protestirati. Imamo svojo deželno vlado, ki bo smela menda izdajati potne liste, kakor sme dovoljevati spremembe imen posameznih družin itd. Menda to še ni noben „separatizem“, čeprav ima g. notranji minister zelo čudne nazore o centralizmu in separatizmu. Zato piše: „Novo Vrijeme“ popolnoma upravičeno: Tako je minister za notranje zadeve postavil kitajski zid proti Nemški Avstriji in Madžarski, Italija ga je postavila na zapadu sama, z Rumunsko, Bolgarijo in Grško že itak ne živimo v najbolj-ših odnosih, dočim se na Francoze jezimo. Živimo večalimani zaprti od vseh strani kakor kanarčki v kletki... Ako prenehajo še železnice funkcionirati, se kmalu vrnemo v stare dobre čase in je zelo verjetno, da se porodi pri nas zopet narodna pesem, ki bo opevala one politične junake, ki so nam vstvarili tako prijetno življenje, toda mi smo prepričani, da bo v tej novi narodni pesmi zavzel mesto kraljeviča Marka naš sedanji minister za notranje zadeve!

p Tajni dogovori ne veljajo več! Avgust Gauvain piše v „Journal des débats“ med drugim: Mirovna konferenca se nahaja v sledečem položaju. Več zaveznikov je tekom vojne sklenilo tajne dogovore, v katerih se je razpravljalo z ozemlj, nastanjenimi s prebivalstvom, ki se odločno upira suverenosti, ki mu jo hočejo usiliti tretji. Popolnoma naravno je, da ostali člani konference nikakor niso dolžni, da se ozirajo na te dogovore. Posebno velja to za Ameriko, ki ni šla v vojno kot zaveznica, ampak se je le pridružila zaveznicam. Wilson je to nekolikokrat naglasoval, ker ni hotel, da bi bil s čim vezan. Še več. On je dosegel, da so zavezniki formalno sprejeli njegovih štirinajst točk, izvzemši svobodo morja, a med temi se nahaja tudi ona, da se ne more z nobenim narodom upravljati brez njegovega dovoljenja. Na podlagi tega nehajo vsi preje sklenjeni dogovori. S tem se strinja tudi „Times“, ki piše dne 3. februarja, da velja to posebno tam, kjer se gre o narodnostih in o tem, da se more z njimi razpravljati z njihovim dovoljenjem. Ti glasovi uglednih in upljivih svetovnih listov dokazujejo, da naša stvar nikakor ne stoji tako slabo, kakor bi to hoteli dokazati gotovi pesimisti. Zato pa se ne smemo držati križem rok.

p „Pravda“ proti „Tempsu“. Tudi v Ljubljani znani „Tempsov“ urednik Charles Rivet je v svojem listu objavil razgovor z Radićem in Frankovcem dr. Prebegom. „Pravda“ vsled tega ostro napada g. Riveta, češ, da smatra od 13 milijonov Srbov, Hrvatov in Slovencev le to za važno, kar želela Radić in Prebeg. Ono, kar hočemo mi ostali 13 milijonov, zakaj se borimo in žrtvujemo, zakaj smo vrgli v smrt milijone življenj, to ni interesantno, ker evo, tega nečeta Radić in Prebeg. Kaj bi „Temps“ rekel, ko bi kak zavezniški list prinesel na primer francoski razgovor s Caillauxom, Hemberom ali Bolo-pašo? Ker Radić in Prebegi so tudi na Francoskem, samo, da jih tam republika zapira, pa tudi strelja, a tu pri nas v monarhiji se svobodno šetajo, dajejo intervjue ter se tožijo za tiranstvo.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah! Pridobivajte novih naročnikov!

Dopisi.

Iz Št. Vida nad Ljubljano. Naši vrli fantje so se po večini vrnili iz bojne črte in „Sokol“ se je pričel zopet živahno gibati. Pa glej zlomka, že se mu stavijo zapreke. Tukajšni zloglasni starin in zagrižen šušterci-janec Bajec ne pripusti šolskih prostorov za uporabo sokolske telovadnice, dasiravno bi jo po novi postavi moral pripustiti. Toda g. Bajec naj bo prepričan, da si bodo Sokoli že znali poiskati svojih pravic in sicer mnogo prej nego bo njemu ljubo. Sicer pa res ne vemo, kako je mogoče človeku kot je Bajec, sploh še eksistirati kot na učitelja v naši Jugoslaviji in to še celo v neposredni bližini Ljubljane. Bajec, to je isti mož, ki je bil poleg bivšega župana Belca najzagriženiji pristaš Šušteršiča. To je mož, ki o priliki „Jugoslovanskega shoda“ v Št. Vidu dne 26. maja 1918. ni dal raz šolskega poslopja razobe-siti zastav in se je isti dan z bivšim županom Belcem odstranil iz Št. Vida, da so se občani začudeno spogledovali in izpraševali, če je lepa nova šola postala morda šulferajnska. Raz šole so potem občani ob tej priliki svojevoljno izobesili zastave. A so morali s silo vdreti v podstrešne prostore kjer so bile zastave skrite in zaklenjene. Za to dejanje je potem Bajec pozval storilce k sebi ter jim grozil stožbo. Učiteljstvo in dekana tedaj še župnika, pa je Bajčeva žena blagovolila ozmerjati z delikatnim primkom „barabe“. Bajec, to je tisti mož, ki je eno izmed gdč. učiteljic (ker druge se radi terorizma in pretenj narodnega slavlja niso upale udeležiti,) vzel na zapisnik in ji pretil s suspendacijo, ker se je slavlja udeležila v narodni noši ter z drugim vred pela: „Lepa naša domovina“. To je tisti mož, ki dopusti, da še danes visi v šolski učni sobi „zgodovinska“ (!) slika poklonitve Šušteršiča cesarju Karlu. To je tisti mož, ki je Šušteršičevo sliko iz učiteljske pisarne odstranil še le tedaj, ko je Šušteršiča z Avstrijo vred vrag vzel, kljub temu, da so ga preje občani nešteto krat prosili in zahtevali naj sliko odstrani. To je tisti mož, ki si je zaslužil srebrni zaslužni križec kot navdušen agitator za avstrijsko vojno posojilo. Brez konca in kraja bi se dalo navesti njegovih „zaslug“ za našo mlado Jugoslavijo. Končno še tole: Ali je višji šolski oblasti znano, da Bajec glede obrtne šole nima nikakega izpita in radi tega — čujte in strmite — se ne vrše nikaki učni tečaj obrtne šole in to vsa leta, odkar je Bajec šolski vodja v Št. Vidu. In kdor pozna Št. Vid in okolico, ve, da žive tu po pretežni večini obrtniki. Zato odločno izjavljamo, da tukajšni obrtni mojstri ne moremo trpeti, da bi šlo tako še nadalje, torej prosimo in zahtevamo: „Višja šolska oblast zgani se, kajti že sedaj je prepozno!

Iz moravške doline. Pri nas tožijo gotovi ljudje o grozovito hudih časih. Takrat pa, ko se je rekviriralo za krvoseso Avstrijo, agitiralo za podpisovanje vojnega posojila in molilo za zmago „našega“ orožja pa jim je bilo vse prav. Ob razsulu bolgarske armade se je raz prižnice opozarjalo na nevarnost, pretečo domovini in spodbujalo k molitvi za življenje nevredno grešnico — avstrijsko mačeho. Rudečica je oblila tem ljudem obraze, ko je zadonela v cerkvi „Lepa naša domovina“ in zroči v tla so premišljevali, ali so, ali niso... Danes pa se jim sanja o republiki, kjer naj bi bilo zopet vse po starem: strankarstvo, sovraštvo in prepri. No, večina ve, na čigav mlin se napeljuje voda, so pa še vedno nekateri, ki vse verjamejo, nič ne mislijo, godrnjajo in opravljajo. Tudi pomanjkanje raznih potrebščin in drugi nedostatki povzročajo trenutno nezadovoljnost. Petroleja ni že celo zimo, nenasitni dobičkarji pa z njim še vedno razpolagajo ter ga za dvajsetkratno ceno tudi oddajajo. Sladkorja je bilo za zadnjo delitev nakazanega 3/4 kg na osebo, dočim so ga trgovci delili le po pol kg, rekoč, da so ga prejeli

premalo. V drtijski občini pa sladkornih nakaznic več oseb ni dobilo, za kar je melo županstvo tehtne izgovore, občinski očetje pa se, seveda niso potrudili, da bi dognali resnico. Radovedni smo, ali broj izdanih nakaznic res ne odgovarja številu občinskih prebivalcev? Okrajno glavarstvo v Kamniku prosimo tozadevnega pojasnila. — Proti ožigosanju bankovcev so imeli nekateri pomisleke. Trošile so se vznemirljive vesti in mnogi še danes ponujajo neožigosane, češ, da nimajo večjo vrednost kakor ožigosani. Moravske ceste slišijo karpatskim kolovozom; ljudje kolneja, gazeči do kolen sezajoče blato, nihče pa ne podreza cestni odboj, ki se že dalj časa ne zaveda svoje dolžnosti. Da, največ nezadovoljnosti je na svetu, ker ljudje molčijo, kadar bi morali govoriti in takrat govore, kadar nič ne koristi, ker imajo drugi besedo.

d Iz Mokronoga. Tridejanko, „Sladkosti rodbinskega življenja“ je uprizorilo mokronoško „Bratno društvo“ na pustno nedeljo. Igra se prihodnjo nedeljo ponovi. Pripravlja se „Deseti brat“.

Tepanje pri Konjicah. Tudi pri nas imamo razne vojne dobičkarje, ki so se sedaj oblekli v jugoslovanski kožuh, v resnici pa je njihova domovina Ljubezna edino le denar. Vodja teh ljudi je neki tukajšnji trgovec, ki zahteva za 2 dkg kvasa 3—4 K ali pa 6—8 jajc. Vprašamo naše oblasti, če je to dovoljeno.

Iz Sevnice. Po naših okrajnih cestah so razmere neznosne, tako, da so na nekaterih krajih ceste do zemlje razorane, da ni mogoče s težkimi vozovi voziti in kaj trpi revna živina, ki se mora po taki cesti trpinčiti. Gospod načelnik okrajnega zastopa! Ali ne vidite, kakšne so ceste? Vas je že po enem letu veselje minilo? Takrat ko ste bili izvoljeni, ste bili tako vneti in ste obljubljali, da se bo vse uredilo, danes so vam pa ceste deveta briga, vam je več za politiko in pa za Vaš Lončarjev dol, Padež in Vaše gozdove, katere ste si sedaj v vojnem času z vojnimi dobički nakupili. Pozivljamo Vas, da storite svojo dolžnost, ker drugače smo primorani kje drugje malo potrkati.

„Davkoplačevalci.“

Življenje v Gradcu. Mudil sem se v Gradcu ravno pred vojaškim puntom. Zdelo se mi je, da nekaj pripravljajo vojaki, ker so se zbirali tu in tam v gruclah in živahno debatirali. Vojaški svet ima pri njih vso oblast v rokah. Da je nekoč vladala v Gradcu stroga disciplina med vojaki, o tem pričuje samo še poslopje kornega poveljstva in stari osiveli generali, ki se žalostno ozirajo, ker jim niti prostak ne salutira več na cesti. Štabnih oficirjev je bilo zvečer polno na promenadi, subalternih pa toliko, da se jim ni bilo mogoče izogibati. Ti tevtonski junaki še vedno nosijo na prsih razne kolajne in križce, menda hočejo pokazati, da se jih ni hotela prijeti krogla. Meščani stradajo; še za časa vojske se jim ni godilo tako slabo. Prepričan sem se, da se morejo celo razni doktorji in inženirji, ki imajo družino, zadovoljevati s kislim zeljem za večerjo. Začimbe primanjkuje, moke je silno malo, mesa samo 15 dkg na teden. Kdor pa hoče pod roko kaj kupiti, mora plačati zelo velike vsote, česar si tudi boljši uradnik, ki nima kakih stranskih „zaslužkov“, ne more dovoljevati. Trgovci, zlasti oni z živili, so silno prevzetni in odurni. Ni čuda, da se sliši glas, da se bo uprlo trpeče meščanstvo in da bo rekviriralo pri trgovcih vse, kar je užitnega. In ako se bodo razmere še nadalje razvijale v sedanjem tiru, zna doživeti Gradec marsikako presenečenje. Stroga kontrola nad živili v Špilju je za Gradec hud udarec. Naša finančna straža je pobrala tamkaj že marsikakemu „švircarju“ tobak in slanino. Večkrat se je že pripetilo, da je šla kaka dama z jako bujnimi prsi v kontrolno sobo, a ven je prišla čisto vitka, ker so zasačili špeh na njenih prsih, kjer ga je imela skritega. Kljub

veliki mizeriji, ki vlada v Nemški Avstriji, se še vedno za njo navdušujejo na naši jugoslovanski severni meji razni nemškutarji, ki imajo pri nas vsega dovolj. Kdor pa mora v Gradcu živeti, ta gotovo zavidava Slovence zaradi njih boljše prehrane.

Zbor delegatov in glavna skupščina Narodno-socialne Zveze v Ljubljani.

Zbor delegatov

vsestrokovnega združenja Narodno-Socialne Zveze se vrši dne 15. marca 1919 ob 8. uri zvečer v društveni dvorani v „Narodnem domu“ v Ljubljani. Dnevni red: 1. Naznanilo predsedstva. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzorstvenega sveta. 5. Volitev vodstva NSZ. 6. Volitev upravnega odbora. 7. Volitev iz nadzorstvenega sveta. 8. Opravilnik in organizacijski red NSZ. 9. Določitev vpisnine in prispevkov članov. 10. Zvezno glasilo. 11. Določitev časa prihodnjega zbora delegatov in glavne skupščine. 12. Slučajnosti. — Zbora delegatov se udeležijo: 1. Odbor osrednjega vodstva NSZ. 2. Odposlanci podružnic NSZ in 3. Odposlanci društev, včlanjenih v NSZ.

Glavna skupščina

članov in zaupnikov vsestrokovnega združenja Narodno-Socialne Zveze se vrši v nedeljo, dne 16. marca 1919 v društveni dvorani v „Narodnem domu“ v Ljubljani. Dnevni red: Dopoldne ob 9. uri: 1. Naznanilo predsedstva. 2. Delavsko strokovno gibanje. Poročevalec NSZ, tajnik Ivan Tavčar. 3. Socialna zakonodaja in politika. 4. Poročevalec dr. Vladimir Ravnihar. 4. Narodni socializem in internacionala. Poročevalec dr. Vlad. Knaflič. 5. Žena v delavski organizaciji. Poročevalka Manica Komanova. 6. Delavska mladina. Poročevalec Ivo Peruzzi. 7. Resolucije. Popoldne ob 3. uri: 1. Posvetovanje o propagandi za NSZ. Poročevalec predsednik NSZ, Rudolf Juvan. 2. Delavski tisk. Poročevalec tajnik NSZ Ivan Tavčar. 3. Sklep. — Glavne skupščine se udeležijo: 1. Člani NSZ. 2. Zaupniki NSZ in 3. Imenoma vabljeni gostje.

Prošnja.

V soboto 15. marca se vrši zbor delegatov Narodno-Socialne Zveze v Ljubljani in v nedeljo 16. marca glavna skupščina. Odposlanci N. S. Z. pridejo iz vse Slovenije in N. S. Z. jim mora za soboto 15. marca preskrbeti prenočišče. Prosimo zavedne Ljubljančane, da bi nam za eno noč odstopili prenočišča za delegate. Naznanilo, koliko postelj morete odstopiti. Upamo, da ne apeliramo zastonj na narodno zavednost bele Ljubljane! Prijave prosimo na Nar. Soc. Zvezo v Ljubljani, Narodni dom, pritrliče, levo.

Winklerjeva tovarna za kopita v Sevnici.

(Iz spomenice Narodno-Socialne Zveze na deželno vladu v Ljubljani.)

Winklerjeva tovarna je gnezdo nemčurske oblasti. Še danes se slovensko delavstvo v tovarni suje in tepe ter zmerja z „windische Hunde“. Winklerji še danes kažejo svojo staro mogočnost. Do zadnjega časa v tovarni slovenski delavec ni dobil dela, če ni pošiljal otrok v schulvereinsko šolo. Če se je kdo predrznil organizirati se v slovenski organizaciji, je bil takoj odpuščen iz službe. Delavec tovarne za kopita Ivan Per je dne 9. decembra na poziv Narodnega sveta v Sevnici praznoval edini iz tovarne narodni praznik. Drugi dan je bil zato odpuščen iz službe. Delal je v tovarni 18 let. Vržen je v največjo bedo, ker je še sedaj brez posla. Preživljati ima 5 otrok v starosti od 4 mesecev do 12 let. V tovarniški aprovizaciji delavstvo nima nobenega zastopstva in nobenega vpogleda, kako se razdeljujejo živila. Pri strojih v tovarni so zaposleni mladoletni in nekvalificirani

delavci. Tovarna noče sprejeti nazaj v delo iz vojne došlo kvalificirano delavstvo. Z naredbo Narodne vlade SHS. je bila tudi Winklerjeva tovarna primorana, da uvede 8urni delavnik. Izognila se je pa novemu zakonu na ta način, da je uvedla tako slabo plačano akordno delo, da mora delavec delati ravno toliko časa kot preje, če hoče zaslužiti svojo staro plačo. Zato zahtevamo: 1. Winklerjeva tovarna se postavi pod državno nadzorstvo. 2. Delavec Perc se mora takoj sprejeti nazaj na delo. Tovarna mu mora povrniti vso škodo, ki jo je imel vsled brezposlenosti. 3. V Winklerjevi tovarni se mora uvesti brez prikrajšanja med 8 urni delavnik, kot to določa zakon. 4. V tovarniško aprovizacijo se v poklicjejo zastopniki organiziranega delavstva. 5. Obrtno nadzorništvo preišče delavne razmere v tovarni.

Dnevne vesti.

dn Iz seje deželne vlade 3. t. m. Nabava blaga za obleke. Pomanjkanje oblek za odrasle, ki si jih za sedanje ogromne cene ne morejo omisliti in so navezani na dobrodelne državne akcije, je prav občutno. Poverjenik za socialno skrb se pooblasti, da se pogaja s tvrdkami, ki so ponudile v nakup ceneno blago in da nabavi za državno oblačilnico blago za obleke za odrasle. — Podpore za slovenske književnike. Za podporo bolnih in sicer podpore potrebnih slovenskih književnikov se dovoli predsedstvu deželne vlade primeren kredit.

dn „Amtschimmeln“ so jezdili uradi po sedaj razpadli Avstriji. Mislili smo, da v Jugoslaviji za to živhalco ne bo prostora. A varali smo se. — Na novo nameščeno učiteljstvo, ki je prišlo služiti na Koroško, še vedno ne dobiva plače, to pa že nekaj mesecev! Vedeli bi radi, kako si višji šolski svet predstavlja življenje na Koroškem, tik fronte — a brez denarja? Ali naj živi učiteljstvo od „veselja“, da sme biti na Koroškem? Selitev, hrana, stanovanje po gostilnah — li to ne stane nič? Tudi po Koroškem ne dajo nič — zastonj — tudi na „puf“ ne.

dn Gibanje uradnikov denarnih zavodov. Dne 4. t. m. se je vršilo med zastopniki uprav ljubljanskih denarnih zavodov in zastopniki uradništva pogajanje glede zahtev, ki jih je stavilo uradništvo na svojem zborovanju dne 9. februarja t. l. upravam. Do sporazuma ni prišlo. Uradništvo od svojih zahtev, ki se tičejo službenih prejemkov in delavnega časa ne misli popustiti, ker smatra njih izpolnitev kot glavni predpogoj za izboljšanje svojega položaja.

dn Kako dolgo bodo še „delovali“ odpuščeni profesorji v Mariboru? Med odpuščene profesorje spada tudi „mož“, ki čuje na ime Schmutz. Slovenskim učiteljskimom je v dobrem spominu, ker so mu morali — prav kot sužnji — dovažati premog ter žagati in cepiti drva. Z gotove strani smo izvedeli, da na povelje svoje vlade v Mariboru, tako se je sam izrazil. — Torej nemška vlada v Gradcu zapoveduje na slov. zemlji. Seveda, tu je bolje biti, kot v izstradanem Gradcu. Moščicelj igra posebno med številnimi protestanti važno vlogo. Celi dan bega iz ulice v ulico in agitira. Ali ne bi kazalo, da bi se taki ljudje kot nadležni inozemci policijskim potom iztirali? Proč z vsemi nepotrebnimi in nam naravnost škodljivimi oziri!

dn Odslovljeni nemški učitelji na Štajerskem morajo po ukazu Nem. Avstrije ostati še na svojih mestih. Plača pa jih že Nemška Avstrija, ki je baje tudi dala vsem nemškim in nemškutarskim učiteljem nabavni prispevek za leto 1918. Sedaj se lahko posmehujejo slovenskim učiteljem. Odslovljen je šolski vodja Glöckl v Pekrah, ki je podpiral podpis za Nem. Avstrijo, dobi plačo od severa in bode pridno agitiral in begal ljudstvo v mariborski okolici. Državna oblast kje si?

dn Preklic odslovlitve. Višji šolski svet v Ljubljani je preklical odslovlitev začasne učiteljice Marije Jagrove iz šolske službe.

dn Prenos premoženja iz Nem. Avstrije v Jugoslavijo. Nar. vlada Nemške Avstrije je z naredbo z dne 19. decembra 1918 (Steuerfluchtgesetz) odredila, da mora vsakdo, ki ima nad 30.000 K premoženja in ta se izseli iz Nemške Avstrije, naložiti 30 do 50 odstotkov svojega premoženja v banki, ki jo določi vlada. Ta vloga služi kot kavcija za vse nove davke, ki se bodo tam sklenili do konca leta 1921. Pri tem pride v prvi vrsti v poštev davek na premoženje. V smislu te naredbe mora vsakdo en mesec pred izselitvijo predložiti kompetentni davčni oblasti seznam svojega premoženja. Na podlagi seznama določi davčna oblast kavcijo ter izda dovoljenje za izselitev. Nemci so si torej dobro zasigurali davek na premoženje pri vseh, ki zapuste njihovo državo. Kako pa je s tem pri nas? Vsakemu Nemcu se dovoli brez vsake kavcije in brez vseh ovir svoje s slovenskimi žulji in podporo stare Avstrije lahko zaslužen premoženje prenesti v Nemško Avstrijo ali v drugo državo. Zakaj ni kaj takega ukrenila takoj tudi naša vlada ali ukrene vsaj sedaj, kar bi bilo njej sami v korist ali pa bi vsaj služilo v kompenzacijo pri bodočih finančnih pogajanjih, oziroma pri likvidaciji razpadle Avstrije? Namerava li naša vlada tudi tem preseljenim državljanom še v Jugoslaviji naložiti davek na premoženje, ko bodo itak še pri regulaciji valute izgubili mnogo svojih težko in pri trdi konkurenci v tujini zasluženega in prihranjenega imetka?

dn Davščine se lahko od sedaj naprej zopet plačujejo potom poštnih uradov, pri čemer naj se rabijo izključno le položnice poštnega čerkovnega urada v Ljubljani. Potrebne položnice da na razpolago davčni urad. Skrbelo pa se bo za to, da se bodo dobivale davčne vplačilnice kmalu tudi pri poštnih uradih.

dn Spon inčica padlemu tovarišu. (Josipu Cigole, Gorenjigrad, padel v bojih pri Velikovcu dne 18. januarja 1819.) — Daj poljub materi zemlji, kajti sveta je, ker sprejme enkrat Tebe v svoje naročje! Tako si se izrazil neki tili večer svojemu prijatelju. Iz sanj je postala resnica. Le sedaj si miren, srečen in zadovoljen, ko si prah med prahom. Divje razsajajoči elementi, ki so Ti tolikokrat škodovali v življenju, so ostali brez moči. Tvoj grob Ti je sedaj varna trdnjava, kamor nima pravice nasilje, krivica in hudobija. To trdnjavo Ti varuje bela žena smrt, oborožena s koso, katere bojni klic je dan za dnem neizpremenjen: „Danes meni — jutri tebi!“ Da, smrt le ta edina, ki jo ima ljudstvo za trdosrčno in neusmiljeno, je bila Tebi vendar dovolj usmiljena, dala Ti je varen kraj pred sovražniki, katerih edini cilj je bil uničiti Te. Priplaval je k Tebi smrtni angelj in Ti podal v roko palmo miru in pokoja. Ko se Ti je približal Tvojega življenja zaton, ni bilo pri Tebi sorodne duše, da bi Ti zatisnila oko, s katerim si videl toliko gorja v svojem življenju. Sam in zapuščen si sprejel zadnjikrat napolnjeno kupo trpljenja in ko si spil zadnji požirek te grenke kupe Te je že sprejela mati zemlja v svoje naročje in Te položila k počitku v zibelko Adamovo. Iz groba kličeš sedal besede pesnika:

„Če me ljubi k'tera duša,
spomni se takrat name,
ko zakrije tih ruša
nikdar mirno mi srce!“

Da, spominjamo se Te, Tvoj spomin bo večni med tovariši Celjskega pešpolka. Tvoja smrt kliče po maščevanju, kot Tvoji tovariši se hočemo maščevati in se boriti za svobodo Korotana. — A Ti mučenik naše nove mogočne domovine spavaj mirno.

Vekoslav Mazilo.

dn Policijsko ravnateljstvo nam z ozirom na našo notico „Na naslov policijskega ravnateljstva“ javlja, da obstoja pisemska cenzura samo za pisma, oddana v inozemstvu ali pa naslovljena v inozemstvo. Gražani nedostatkoli da so se pripetili le pomo-

toma vsled preobilice dela in nikakor ne namenoma. Poskrbljeno je tudi, da se taki slučajji v bodočnosti ne bodo več ponavljali.

dn K uradniškemu vprašanju. Naši slovenski listi so te dni prinesli za pisarniške oficijante sploh za to vrsto uradništva prav razveseljivo vest, da so pisarniški oficijanti, ki služijo 13 let pomaknjeni v XI. razred drž. uradnikov, tisti, ki služijo 20 let v X. razred in tisti, ki služijo nad 20 let v IX. razred tega uradništva. — To je bilo gotovo veselje v teh krogih državnih nastavljenecv. Ali, kakor je pri vsakem veselju nekoliko grenkobe primešane, tako tudi pri tej sicer razveseljivi vesti. Ta naredba, ta zasluženi avanzma se namreč ni izvršil pri nas, v Sloveniji, v Jugoslaviji — svobodni in od nikogar odvisni — temveč v Čehoslovaški republiki! Slično odredbo imajo tudi že v Nemški Avstriji! — Kedaj zažari solnce pravice tudi pri nas v Jugoslaviji, demokratski in neodvisni, tem pastorkam izmed drž. uslužbencev. — To žalostno inštitucijo je prevzela Jugoslavija še od stare preperete, absolutistično-militaristične Avstrije. Trdno upamo, da tudi ti trpini med drž. uslužbenci dosežejo v svoji svobodni domovini Jugoslaviji po vzoru svojih čeških tovarišev pravico v isti meri. Saj se s tem poravnava le zadana jim krivica. Odgovor na to ima naša slavna vlada s svojimi poverjenjstvi!

dn Poličnim preganjancem. Ustanovni zbor „Društva političnih preganjancev“ bo v nedeljo dne 9. marca t. l. v Ljubljani ob 2. popoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“. Dnevni red: 1. Poročilo pripravljalnega odbora; 2. čitanje in odobrenje pravil; 3. volitev odbora in 4. slučajnosti. Vabimo politične preganjance, da pristopijo organizaciji in se udeležijo ustanovnega občnega zbora v največjem številu. Začasni odbor obenem naznanja, da ne sprejema več odškodninskih prijav, zato, ker je tozadevno delo pri vladi zaključeno. Ostale liste prosimo za ponatis te notice.

dn Begunci, ki so morali vsled pritiska laških oblasti zapustiti po okupaciji svoje kraje, naj prijavijo takoj podpisnemu uradu svoje sedanje naslove, dan, ko so morali oditi in vzrok tega bega.

dn Vojaki in častniki iz po Italijanih zasedenega ozemlja naj prijavijo takoj podpisnemu uradu svoje sedanje naslove. V prijavi naj natančno navedejo dan, ko so vstopili v jugoslovansko armado in v slučaju, da so begunci, naj navedejo vzrok, radi katerega so morali zapustiti svoje stalno bivališče. — Pisarna za zasedeno ozemlje: Ljubljana, Dunajska cesta, 31.

dn Vlóm. Neznani tatovi so vdrlí ponoči na pustno nedeljo v župnišče na Žalostni Gori pri Mokronogu ter odnesli iz pritličja perilo, vredno par tisoč kron.

dn Bratje! Umrí je naš večletni član br. Tone Svetlič. Pogreb se vrši danes pop. ob 5. uri iz dež. bolnice. Zbirališče ob pol 5. uri pop. v društvenih prostorih trg Tabor 2. Odbor „Sokol I.“

dn Klasifikacija konj. Klasifikacija konj se začne 11. t. m. Uradni list, v petek 7. t. m., razglasi občine, katere pridejo prve v poštev. Pri cenitvi, povračitvi stroškov itd. se bodo vpoštevale krajevne razmere, korist, ki jo je imel oskrbovalec od konja, stanje konja, osebne razmere, invaliditeta itd.

dn Kdo ve kaj? Pogreša se od 15. oktobra 1918 dalje Josip Colja, ki je služil pri 62. nap. bat., stroj. stotnija, vojna pošta 645. Kder bi kaj vedel o njem, naj sporoči na naslov: Colja Miroslav (taborišče Dunaj), baraka 26, Strnišče na Štajerskem.

dn „Državna posredovalnica za delo.“ Delo iščejo: 392 pisarniških moči, 214 trgovskih uslužbencev, sluge, mizarji, kolarji, kovinarji, zidarji, slikarji, tovarniški delavci, peki, mlinarji, mesarji, služkinje, čevljarji, natakarice itd. — V delo pa sprejme posredovalnica: 320 gozdnih delavcev, služkinje, rudarje, cestne delavce, delavce za tov. za čevlje, tesarje in razne druge obrtnike.

Društvene vesti.

Sestanek članov sklicuje slovensko trgovsko društvo „Merkur“ za danes 6. marca ob 8. zvečer v društvene prostore. Na sestanku se bo razpravljalo o važnih stanovskih vprašanjih predvsem o trgovanju brez obrtnih listov in o razširjenju dokaza vsposobljenosti za trgovske obrte.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče.

V četrtek, 3. marca ob 3. uri popoldne, dijaška predstava „Svet“, izven abonementa. Zvečer ob pol 8. uri, „... ulica šte. 15“, za abonement B.

V petek, dne 7. marca, ostane gledališče zaprto.

V soboto, 8. t. m., ob pol 8. uri zvečer „Strahovi“, drama v treh dejanjih: avtor Henrik Ibsen. Izven abonementa.

Operno gledališče.

V četrtek, 6. marca ob pol 8. uri zvečer, „Boheme“, za abonement C.

V petek, dne 7. t. m., ostane gledališče zaprto.

V soboto, 8. t. m., ob pol 8. uri zvečer „Manon“, za abonement A.

Kulturen pregled.

kl „Jugoslavenska Njiva“. Izšla je 9. številka s sledečo vsebino: Dr. Matija Lisičar: Autonomistički sporovi. — Mladen Vukmir: Agrarna reforma. — V. J.: O nekim uzročima sadašnje krize. — Dr. Božidar Spišić: Invalidski dom. — Smotra: Socijalni život. — Prosvjeta. — Književnost i umjetnost. — Listak: Rikard Katalinić-Jeretov: Pričica o gumnu. Naročuje se v Zagrebu, Nikoličeva ulica 8.

kl „Ljudski glas“. Začetkom aprila začne izdajati JSDS. tednik pod zgorajšnjim naslovom, ki bo namenjen v prvi vrsti kmečkemu proletarijatu.

kl Nov organ samostojne stranke v Srbiji. „Odjek“ je pričel izhajati v Beogradu 2. t. m.

kl Na koncertu, ki ga priredita 10. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“ Cirila Medvedova in L. M. Škerjanc (s prijaznim sodelovanjem violista M. Dežele) v korist SHS siročadi, se bodo izvajale znamenite krasne skladbe ter francoske in ruske glasbene literature. Imena Debussy, Mussorgskij, Arenskij itd. se čitajo na sporednih največjih svetovnih koncertov. Lansko leto umrli veliki Francoz Claude Debussy si je s svojimi genijalnimi skladbami pridobil občudovanje vsega muzikalnega sveta, medtem, ko se pesmi Mussorskega nedvomno najlepše v ruski umetni glasbi. Brahmsova pesem „Utešeno hrepenenje“ je nova za naš koncertni oder. Vstopnice in besedilo za ta koncert se dobe v predprodaji v trafiki v Prešernovi ulici.

Drobne vesti.

drv Na Nemškem Češkem so nemški nacionalci v več mestih provocirali cestne nemire. Češko vojaštvo je moralo poseči po orožju. Več oseb je bilo pri tem ubitih in nekaj ranjenih. V Opavi je bil aretiran nemško-avstrijski poslanec Jokl. — Lloyd George je imel te dni v Wallisu govor, v katerem se je bavil z majhnimi narodi, ki jih je svaril pred nevarnostjo, da bi delali iste napake, kakor poprej veliki narodi. Razširjenje mej preko lastnega rodu da je usodepolna napaka. — Splošna stavka v Berlinu in Lipskem se nadaljuje. Večjih nemirov ni bilo. Voditelji stavke so trdno prepričani o zmagi in izjavljajo, da vlada ne obvlada več položaja. — V vojaških zavodih na Reki so razkrili zelo razsežno tatvino, v katero je vpletenih več visokih italijanskih častnikov. Prodali so namreč 17 vagonov vojaških oblek in obdržali izkupiček zase. — Francoska vlada je vstavila v letošnji državni proračun 1,300.000 frankov kot podporo za vzdrževanje srbskih dijakov na Francoskem. — Nemški konzul v Pragi Gebattel je odpotoval iz Prage. Podkonzul Schwarz bo po končani preiskavi izgnan. — V Parizu incognito bivajoča italijanska kraljica je imela daljši pogovor s svojim očetom, črnogorskim kraljem in ga bodrila, naj se ne odreče prestolu. — Čehoslovaški poslanec v nemško-avstrijski narodni skupščini Dvořak je prisegel v nemškem

jeziku, da s tem ne preudicira, pričakujoč, da bodo tudi v Pragi nemški poslanci v češki skupščini govorili češki. — Včeraj je umrl v Badnu pri Dunaju bivši avstrijski ministrski predsednik dr. Ernst pl. Körber. Bil je star 69 let.

Vdova ima do pokojnine pravico.

Če je njen mož padel pred sovražnikom, to je zadet od sovražnikovega orožja, ali pa je umrl na ranah, težkih zunanjih poškodbah, naporih vojske ali nalezljivih boleznih, ki so ga doleteli v izvrševanju vojne službe. Pokojnina pristojna vdovi ne glede na to, če si more sama kaj prislužiti ali ne, ali pa če je premožna ali ne. Vdova, ki ni živela z možem, predno je odšel v vojsko, nima pravice do pokojnine, razen če dokaže, da ona ni kriva, da je prenehala zakonska skupnost z možem. Dalje vdova ne dobi pokojnine, če se dokaže, da je njen mož zagrešil velik zločin, mož, ki je pobegnil k sovražniku pred 30. oktobrom 1918 se ne smatra kot vojaški begun, ravno tako ne oni, ki je bil radi svojega jugoslovanskega mišljenja obsojen na težko ječo. Če dobi vdova po moževi smrti pokojnino, se ji nakaže tudi za vsakega zakonskega ali pozakonskega legitimiranega otroka, ki ga ima v oskrbi, vzgojevalnina, katera se ji izplačuje toliko časa, da otrok ni preskrbljen, in sicer pri dečkih do končanega 16. leta, pri deklicah do končanega 14. leta. Sirotam, ki obiskujejo tuzemske šole, se dovoli vzgojevalnina do konca študij, vendar ne dalje kot do končanega 24. leta. Nepozakonjene (nelegitimirane) sirote nimajo pravice po vzgojevalnin. Za take bi prišla slučajno miloščina v poštev. Obojestranske osiroteli otroci, ki niso še preskrbljeni, dobijo posebno vzgojevalnino. Vzgojevalnina za sirote brez staršev ali pa za take sirote, katerih mati ali mačeha ne dobiva pokojnine, se nakaže varuhom (varuhinjam). Zakoni z dne 27. aprila 1887 drž. zak. šte. 41, 3. aprila 1891 drž. zak. št. 48, 28. marca 1896 drž. zak. šte. 48, in 19. marca 1907 drž. zak. št. 86. ostanejo do nadaljne naredbe še v veljavi.

Vloge za pokojnino vdov in vzgojevalnino sirot naj vsebujejo sledeče podatke: 1. šarža moža (očeta); 2. ime in priimek umrlega (padlega) ali pogrešanega; 3. pri kateri četi, zavodu itd. je služil; 4. a) kdaj in kje je umrl, padel ali se pogreša, b) kje je pokopan; 5. civilni poklic moža (očeta); 6. a) ime vdove (žene) ali b) ime varuha (varuhinje); 7. imena in rojstni podatki živečih otrok; a) zakonskih, b) pozakonskih (legitimiranih), c) nezakonskih (nelegitimiranih); 8. ali so vsi otroci v oskrbi matere (mačeha)? 9. Jeli vdova (žena) do mobilizacije živela s pokojnim (pogrešenim) možem v zakonski skupnosti? 10. Stanovališče in natančni naslov stanovanja vdove (žene) oziroma — ako so otroci tudi brez matere-varuhove ime, stanovališče in natančen naslov stanovanja. Ne pozabite navesti tudi zadnje pošte, ker je za to pošiljatev denarja zelo važno; 11. ali prejema rodbina prispevek za preživljanje oziroma državne podpore (naklonitev), ali kako drugo? K tej vlogi naj priloži (žena, varuh, varuhinja) sledeče listine: a) krstni (rojstni) list vdove (žene); b) poročni list, c) krstne (rojstne) liste otrok; d) mrtvaški list (izvleček iz mrtvaškega spisa); e) spričevala o zakonski skupnosti do mobilizacije (uvrstitve vojske.) Varuh naj priloži: f) mrtvaški list vdove.

Vse te listine se lahko nadomestijo s poročilom župnega urada, ki vsebuje vse podatke iz krstne (rojstne), poročne in mrtvaške matice o družini, ter potrdilo o zakonski skupnosti. Stranka naj predloži vlogo edino občinškemu uradu. Občin. urad jo pregleda, priloži domovinski list umrlega (padlega) ali pogrešanega in predloži vse skupaj okrajnemu glavarstvu. Ako ni mogoče, napraviti domovinskega lista, naj se vzrok kratko

navede, n. pr. družina ima domovinsko pravico v zasedenem ozemlju (n. pr. Solkanu, Primorsko), ali izven naše države. Okrajno glavarstvo dopolni vlogo s spričevalom o nepremožnosti ali s premoženjem izkazom ter z uradnim zdravniškim spričevalom o zdravstvenem stanju vdove (žene) in s potrdilom, ako družina prejema vzdrževalnino ali kako podporo, (naklonitev). — Tako spopolnjeno vlogo naj glavarstvo vpošlje pristojnemu vojnem dopolnilnem poveljstvu. Vojno dopolnilno poveljstvo preskrbi še vse potrebne listine v smislu točke 4, okrožnico z dne 14. septembra 1887, Pres. št. 4872 (N. V. Bl. 30.) Iz vloge mora biti razvidno, da je pokojnik podlegel ranam, naporom, nezgodam ali drugim vojnim poškodbam, zadobljeni, pred sovražnikom, oziroma brez lastne krivde v izvrševanju vojaško službo. Vojno dopolnilno poveljstvo predloži vlogo za preskrbovalnice vojaški intendanci za Slovenijo v Ljubljani. Do pokojnine imajo po zakonu o vojnih dajatvah pod danimi pogoji pravice tudi vdove po možeh, ki so bili med vojsko omenjenem zakonu podvrženi ali, ki so prostovoljno opravljali vojaško službo. Vdove po vojaki, ki niso vsled vojske (izvrševanja vojaške službe) umrli, ne dobe pokojnine. Lahko pa prosijo za milostno pokojnino. Takim vlogam, ze milostno pokojnino naj vdova poleg drugih prilog priloži tudi spričevalo mravnosti. Vloga in priloge so kolka proste.

Vse stranke in uradi naj se strogo ravnajo po teh navodilih: pomislijo naj, da nepravilno napravljena vloga zelo otežkoči in množi uradno delo: največ pa trpi seveda stranka, ker se rešitev prošnje radi nepravilne vloge zelo zavleče.

Gospodarstvo.

g Nova banka v Subotici. V Subotici snujejo novo veliko banko s kapitalom deset milijonov kron. Imenovala se bo „Trgovačka eskomptna banka“ ter začne delovati 1. maja t. l. Banka bo prevzela neke madžarske denarne zavode in industrijska podjetja v Jugoslaviji.

g Jugoslovanska trgovska agentura v Parizu. Josip Vidović, Dubrovničan je otvoril v Parizu agenturo za ekspedicijo, komisijske posle in zastopstvo francoskih in inozemskih trgov. Gosp. Vidović je dovršil v Parizu visoko praktično šolo za trgovsko zastopstvo. Daje brezplačne informacije, ki se nanašajo na francoski trg. Naročbe in pisma naj se naslavljaajo: Josip Vidović, 27 Rue le Paletien, Paris (9).

g Velenakupovalno društvo z glavnico deset milijonov kron, ki bo razdeljena v deleže po tisoč kron, osnujejo čehoslovaški industrijalci v Pragi.

g Čehoslovaško uvozno društvo osnujejo praški veletržci. Društvo bo uvažalo v glavnem kolonijalno blago in živila ter kupčevalo z njimi. Temeljna glavnica znaša 500.000 kron.

g Pridobivanje premoga v čeških premogovnikih vidno napreduje. Pri nas pa nazaduje. Kakor nam poročajo, je to nazadovanje pripisati v glavnem pasivni rezistenci nemških promogovnih družb, ki nočejo popraviti oziroma nadomestiti najbolj nujnega inventarja. Želeti bi bilo, da naša vlada to gospodo nekoliko potipa po prstih!

g Hrvaški les za Francijo. Kakor se čuje, hoče nek francoski konzorcij izvoziti deset tisoč vagonov lesa iz Hrvaške ter ga plačati v kronah. Hrvatski trgovci nasprotno zahtevajo, da se les plača v frankih.

g Maščevanje veleposestnikov. „Narodna Politika“ poroča: Ker se pripravlja agrarna reforma o delitvi velikih posestev, veleposestniki povečini niso obdelali svojih zemljišč. Veleposestniki so popolnoma prepričani, da zaviada na ta način v deželi glad. Isto bi bile nujne naredbe oblastnih o obdelanju teh zemljišč. Četudi je prešel

čas za ozimno, je še vedno čas za sejanje jarega žita.

g Vrednost krone. Dne 26. febr. t. l. se je dobilo v Curihu za 100 K 22:50 frankov! Danes je torej vredna ena krona samo še 22 vin.!

g Ureditev našega prometa. Trgovinsko ministrstvo v Beogradu sklicuje anketo železniških, parobrodarskih, premogovnih in industrijskih odposlancev na ozemlju SHS v namen, da se prouči način, kako bi se moglo asanirati prometni nered.

Zagreb, 5. marca. (JDU.) Sklepni kurzi na današnji borzi.

	Denar	Blago
Banka za trgovino, obrt in industrijo	458	472
Banka in hranilnica za Primorje na Sušaku, nove delnice	—	500
Hrvatska eskomptna banka	1430	1455
Eskomptna in menjalna banka v Brodu, nove delnice	360	370
Hipotekarna banka v Zagrebu	433	443
Jadranska banka, nove delnice	—	890
Hrvatska kreditna banka	1040	1060
Narodna banka v Zagrebu, brez kupona	435	445
Obrtna banka, zadnja emisija	246	256
Poljedelska banka, nove deln.	112	115
Prva hrvatska štedionica, stare delnice	8975	9050
Prva hrvatska štedionica, nove delnice	—	8600
Riječka pučka banka	200	210
Zemaljska banka, nove delnice	670	685
Osječka sladkorna tvornica	2450	2750

Zadnje vesti.

Narodno predstavništvo.

Belgrad, 5. marca. (Izv. por.) Delovanje verifikacijskega odseka bo trajalo 3—4 dni. Ker se radi tega ne morejo vršiti plenarne seje, je več poslancev iz Hrvatske in Vojvodine že odpotovalo iz Beograda.

LDU. Belgrad, 5. marca. (JDU.) Med zakonskimi predlogami, ki jih je pripravila vlada za prvo zasedanje Narodnega predstavništva, je tudi zakonska predloga o državljanstvu kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. V zmislu tega zakonskega načrta bo priznано državljanstvo vsem prebivalcem, ki so rojeni v kraljevstvu in ki žive na njegovem ozemlju.

Povratek regenta Aleksandra v Belgrad.

LDU. Belgrad, 5. marca. (JDU.) Prestolonaslednik Aleksander, ki se je bil na Francoskem vkrcal na francosko križarko, da bi odpotoval v domovino, dospe 9. t. m. v Belgrad. Iz Soluna do Mitrovice se bo vozil z vlakom, od Mitrovice do Beograda pa z avtomobilom.

Povratek Srbske narodne banke v Belgrad.

Belgrad, 6. marca. (Izv. por.) Po dolgem odlašanju se je Srbska narodna banka zopet vrnila semkaj in prične že v par dneh s poslovanjem.

Preganjanje prekmurskih Slovencev.

Ljubljana, 5. marca. LDU poroča o strahovitem preganjanju prekmurskih Slovencev s strani madžarskih židov. Tolpe judov, ki so si nadele ime „narodna garda“, ropajo in krajevo v Prekmurju vse, kar jim pride pod roko. Ljudje niso varni življenja. O najnovejšem nasilju je jako težko kaj izvedeti, ker vsakega strogo opazujejo in ga takoj zapro, ako opazijo, da dela za narod.

Amerika odklanja posredovanje v italijansko-jugoslovanskem sporu?

Curih, 5. marca. (Izv. por.) Semkaj je došla vest, da je Amerika odklonila vlogo posredovalca v sporu med Italijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Mirovna konferenca.

LDU. Pariz, 5. marca. (ČTU.) Pichon je v pogovoru z zastopniki listov izjavil, da bodo v sredo naznanili nove končnoveljave pogoje za premirje. Blokada se bo nato takoj razveljavila. Od današnje seje mirovne konference, kateri bo najbrže prisostvoval Lloyd George, pričakujejo važne sklepe.

Škandali v zagrebškem gledališču.

Zagreb, 5. marca. (Izv. por.) V tukajšnjem gledališču je prišlo pri predstavi Pecije Petrovića „Tri knjevinje“ do velikih škandalov. Občinstvo je protestiralo proti predstavljanju takih komadov in večidel ostentativno zapustilo gledališče.

Herman Wendel, nemški poslanik v Beogradu.

LDU. Belgrad, 5. febr. (JDU.) „Pravda“ poroča, da bo imenovala nemška vlada po sklepu miru za svojega poslanika v Beogradu znanega, jugoslovanom prijaznega publicista Hermana Wendla.

Veliki protičeški izgredi na Moravskem.

LDU. Brno, 5. marca. (ČTU.) Pri včerajšnjih demonstracijah proti čehoslovaški državi je prišlo v dveh primerih do izgredov med izgredniki in vojaštvom, in sicer v Sternbergu in Novem Jičinu (Neutischein). V Sternbergu so demonstrantje vdrli v poslopja okrajnega glavarstva in pošte, vlomili vrata in ranili in insultirali osebo. Nato so se vrgli na mal odelek vojaštva, ki je korakal proti glavnemu trgu ter ga ovirali, da ni mogel korakati naprej. Eden izmed demonstrantov je zavpil: Dol s Čehi! in ustrelil iz samokresa na češkega prostovoljca. Prostovoljec se je zgrudil mrtev. Sedaj je seveda vojaštvo začelo streljati in napadalec je bil pri priči mrtev. Kljub temu pa je vztrajala množica pri streljanju na vojake. Celo iz oken posameznih poslopij so se oddajali strelji. Vojaki so imeli dva mrtva in pet težko ranjenih, demonstranti 16 mrtvih in 30 ranjenih. V Novem Jičinu so naskočili demonstrantje vojaško četo ter začeli lučati kamne na nje. Naenkrat so padli strelji in trije vojaki so se valjali v krvi. Vojaštvo je streljalo in ranilo 15 demonstrantov. Da ni prišlo do večjega krvoprelitja, se imajo demonstranti zahvaliti samo zmernemu nastopu vojaštva in oblasti.

Aprovizacija.

Amerikanski sladkor in kavino primes za VII., VIII. in IX. okraj na krompir, nakaznice, pri Muhleisnu na Dunajski cesti, dobe stranke VII. okraja. 7. marca dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 160, od 9. do 10. št. 161 do 320, od 10. do 11. št. 321 do 480, od 11. do 12. št. 481 do 640, od 12. do 13. št. 641 do 800, od 13. do 14. št. 801 do konca. — Stranke VIII. okraja, 8. marca dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 180, od 9. do 10. št. 181 do 360, od 10. do 11. št. 361 do konca. Stranke IX. okraja, 8. marca, popoldne od 2. do 3. št. 1 do 130, od 3. do 4. št. 131 do 260, od 4. do 5. št. 261 do konca. — Vsaka oseba dobi pol kilograma sladkorja in četrt kilograma kavine primei za ceno pet kron.

a Stranke, ki dobivajo meso pri Podkovu in Kebru, dobe v aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti 13/1, v petek, dne 7. t. m., kjer dobijo nove izkaznice. — Pri- nesti je seboj: 1. staro izkaznico za meso, 2. rmeno ali zeleno rodbinsko legitimacijo, 3. železničarji nakupne knjižice, o. z. potrdilo o številu oseb in 4. kdor jo ima, izkaznico ubožne akcije. Uraduje se od 8. do 12. dop. in 3. do 5. pop. Stare izkaznice za meso so po prejetju novih, neveljavne.

a Meso na rdeče izkaznice B se deli v cerkvi sv. Jožefa: v petek, 7. t. m. popoldne od 3. do pol 4. št. 1 do 200, od pol 4. do 4. št. 201 do 400, od 4. do pol 5. št. 401 do 600, od pol 5. do 5. št. 601 do 800, od 5. do pol 6. št. 801 do 1000. — V soboto 8. marca popoldne od 1. do pol 2. št. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. št. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. št. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. št. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. št. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. št. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. št. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. št. 2401 do konca.

a Sladkorne izkaznice se bodo izdajale pri vseh krušnih komisijah, v soboto, dne 8. marca, od 8. do pol 1. ure dopoldne. — Na vsako sladkorno izkaznico se dobi razen sladkorja tudi še en kilogram soli, ki stane eno krono. — Sladkor in sol se dobi na izkaznice: št. 2 pri Zirkelbachu, Poljanska c., št. 46 pri Premku, Pod Igrščem, št. 52 pri Stanzerju, Dunajska cesta (preje trgovina Holzerja). — Prodajalci sladkorja in soli smejo odvzeti strankam za sladkor in sol le prvi in drugi odrezek sladkorne izkaznice. Levo polovico izkaznice pa morajo strankam vrniti radi vžigalic, ki se bodo dobile na leve polovice sladkornih kart. — Čas in kraj prodaje sladkorja, soli in vžigalic se objavi v listih.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Bonbona vsake vrste po zmernih cenah dobavlja redno trdka Fran Medica, Ljubljana, Tržaška cesta 4. Postrežba točna in solidna. 30—22

Več vagonov špeha, masti in suhega mesa, opremljeno z izvoznico za Kranjsko, preskrbi moj prijatelj iz Srema. Interesenti naj stavijo primerne ponudbe, da jih morem sporočiti dobavitelju, oziroma kupcu z dobaviteljem naravnost spojiti. A. Kajfež, Kočevje. 652

Rum in slivovko prodaja na debelo trdka Ivan Perdan v Ljubljani. Pismene ponudbe se pošljejo na zahtevo. 655

Volneno blago za moške in ženske obleke, kambrike, platno, rjuhe, sukanec, fini trezni čevlji, pralno in toaletno milo, svetilke za hleve, pralni prašek, dober kavni nadomestek, cikorija, kava, papirnate vrečice, papir za zavojce, vrče za mleko, mast in med, izborni rumesenc, za čaj zadostujeta dve kavni žlički na skodelico. Prodaja se v skladišču Balkan I. nadstr. 653

Ponudim: Vermout vino, slivovko, tropikovec, novic, brinjevec, rum in „Pelinkovec“ liker. Viljem Spitzer, Ljubljana, Kolizej. 677

Kupim vsake vrste SHS znamk, rabljene in nerabljene, dalje vojne in vojno-poštne znamke in druge stare znamke cele Evrope. Rabljene ljubljanske SHS znamke plačam:

za 100 kom.	3 vin. K	—40
„ 100 „	5 „	—80
„ 100 „	10 „	—160
„ 100 „	20 „	—320
„ 100 „	25 „	—4—

A. Spitzer, Ljubljana, Kolizej. 676

Za hišnika grem ako dobim mesto kje v središču mesta. Vajen sem vsacega dela (ključavničar). Ponudbe pod vesten in marljiv na upravništvo. 683

Prodajalka s čedno pisavo se takoj sprejme. Kje, pove upravništvo Jugoslavije.

Knjigovodja in dopisnik sprejme vsakršno službo takoj. Ponudbe pod „Knjigovodja“ na upravništvo. 690

Prodajam 15—18 delnic „Jadranske banke“. Pismene ponudbe pod „Delnice 15/18“ na upravništvo „Jugoslavije“. 692

Gospod ki je dobil napačno uro pri gosp. Žagarju, urarju na Poljanski cesti, se prosi, da jo prinese nazaj in dobi tam svojo. 693

Kupim bilančno in decimalno tehtnico z uteži. — Ponudbe na Maks Japel, Moste št. 81. 694 2—1

Vsem ženinom in nevestam priporočam da se pri nakupu pohištva oglašite v zalogi pohištva, Vido Bratovž v Ljubljani, Marije Terezije cesta 13 (Kolizej) in Stari trg 4. 19

Lep zaslužek se nudi spretnim in zanesljivim kolporterjem, posebnim invalidom kot postranski zaslužek. Oglašiti se je pri upravi Jugoslavije.

KOLO (bicikelj)

dobro ohranjen in z dobrimi plašči se kupi takoj. Plača se eventuelno tudi v srebru. Ponudbe na upravništvo Jugoslavije pod „KOLO“.

„Narodna knjižnica“.

Snopič 1 in 2.

Valentina Vodnika izbrani spisi.

Cena 3 krone.

Natisnila in založila

Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Proslavimo spomin Valentina

Vodnika s tem, da ga spoznamo!

Naročite takoj!

Naročajte in razširjajte „Jugoslavijo“!

Zvezna tiskarna v Ljubljani
razpisuje službo

tehničnega vodje.

Pismene ponudbe z navedbo dose-
danjega službovanja je vložiti do 15. t. m.

Slov. pevsko društvo
„Ljublj. Zvon“ naznauja, da
je umrl njegov zvesti član in dolgo-
letni odbornik, brat

Zvonko Svetlič

trgovski poslovodja.

Pogreb bo v četrtek ob peih
popoldne iz mrtvašnice v deželni
bolnici na pokopališče k Sv. Križu.

V naših srcih mu ohranimo
trajen spomin!

695

Odbor.

Zbirko zanimivih povesti
in novel z Gorenjskega
obsega knjiga: □ □ □ □ □

„Šopek Samotarke.“

Spisala znana povsod priljub-
ljena ljudska pesnica in pisa-
teljica Manica Komanova.

Založila in izdala

„Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Cena vezani knjigi K 4-60, broširani K 3-20.

Prostovoljna dražbena razprodaja

različnega pohištva, postelje, omare, umivalniki, podobne, kovčegi, gnetilni stroj, velopedni stroj za telovadbo, popolni Mayerjevi vseučni slovar, ptičniki, puška, lepa prostorna pol krita kočija, lepi močni voz brek, en tovrni voz z diro, ena konjska zaprega, konjski dežni plašči in druge raznovrstne predmete, se vrši v četrtek 6. sušca od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne na dvorišču kavarne „Evropa“, vhod Marija Terezija in Dunajska cesta. 672

Prosimo, ko vpošljete denar na naše upravnništvo, zapišite zadaj na odrezku namen pošiljave, za kaj je. N. pr. naročnina za Jugoslavijo, za kakšno in katero knjigo ali za kak dobrodelen namen, da ne bo potem nepotrebnih reklamacij.

Hrvatsko delniško prometno društvo

„Virovitica“
Zvonimirski trg 4, v lastni hiši 678
kupuje

po primernih cenah vsako množino smrekovih desek, lat in drugega gradbenega lesa.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotovža. 680

Pozor! Pozor!
Nikakega veriženja več!

Vsi, ki želite odpomoči navijanju cen, storite najboljšo, da si brez izkaznic nakupite **manufakturnega blaga** v poljubni množini v skladišču na Francovem nabrežju št. 1 (Filipov dvorec) pri Frančiškanskem mostu. Razprodaja se vrši dnevno dopoldne od 8.—12. in popoldne od 2.—5. dokler bo kaj zaloge. Prodaja se pod nakupno ceno. Pri večjem nakupu izdaten popust, ter edino ugodna prilika za trgovce na deželi. 536 10 2

Najboljši uspeh imajo oglasi v „Jugoslaviji“, ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta 6, 20 brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsake 100 kron čiste dve krome na leto. „Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrušnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljšo. Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem I. 1918 nad 40 milijonov kron.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Modni salon

Stuchly-Maschke, Ljubljana

Židovska ulica 3 — Dvorski trg 1

priporoča veliko izbiro svilenih klobukov in čepic za dame in deklice. — Sprejemajo se tudi raznovrstna popravila po zmernih cenah. 618 10—1

Suhe gobe

vseh vrst nemešane kupujem v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah.

Istotako iztočen-trčan med v večji množini.

F. SIRC — KRANJ. 637

Naročajte „Kurenta“

ki je edini slovenski in brez dvoma najboljši jugoslovanski satirično-humoristični list. Prinaša humoreske naših najboljših pisateljev ter je bogato opremljen z risbami in karikaturami prvovrstnih slovenskih umetnikov. „Kurent“ izhaja dvakrat na mesec ter stane za celo leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K.

Naroča se v upravnistvu „Kurenta“, v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Priporoča se tvrdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7

ob Ljubljani.

Zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega blaga.

Istotam se prodaja: Steklo za izložbene omare (belgijsko steklo) kompletno z valjčnimi zastori, mera 135×184, 63×184, 20 59×184 in eno rabljeno 90×162. 13

Na debelo

Prva kranjska vrvarna

Na drobno 510 12—5

zamore zopet postreči cenjene odjemalce z vrvarskim blagom vse vrste, izdelano iz pristne dolge konoplje, kakor pred vojno. — Cena določena. — Zahtevajte cenik. Se priporoča Ivan N. Adamič, Ljubljana.

Modni salon

priporoča najnovejše damske svilene klobuke ter čepice v največji izbi.

Marija Götzl v Ljubljani,
Židovska ul. 8. Podružnica Židovska ul. 7.

MODNI SALON

Damski svileni klobuki in čepice v veliki izbi.

Cene zmerne.

Rimska c. 6. **ROZI FABČIČ** Rimska c. 6.

Popravi se točno in solidno izvrše.

Popravi se točno in solidno izvrše.

Kapitaliste

išče inženir za eksploatacijo tvornice

velikih aeroplanov

za zračni promet ob obali. Natančni in podrobni načrti so izgotovljeni. Imenovani prevzame tudi druga podjetja kovinske industrije v osnovo. Ponudbe pod „Zrak“ na I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc v Ljubljani, Frančevo nabrežje št. 5.

Čevlji tovarne
Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro, boks in lakovega usnja z usnjatimi podplati se dobe po dnevnih cenah.

Trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi podplati po 159 14

K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

Vzalogi Ljubljana Breg.

Zavod za reklamo in snaženje

Al. Matelič

Ljubljana, Kongresni trg št. 3/1.